

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणि नैलकंठीयेभारतभावरूपेऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ५ ॥ इत्युक्तेनृपतौ तस्मिन्नित्यध्यायत्रयं कृण्वयुधिष्ठिरसंवादो ब्रह्मविद्यासूत्रं ॥ १ ॥ उपप्लुताङ्गपत्नं ॥ २ ॥ ३ ॥ ब्रह्मज्ञानैकनाशयः शोको दृढोक्तिः सहस्रेण वाक्क्रतुः सहस्रेण वाननशयतीत्यग्निं संधानोऽग्नौ गवान्वासुदेव उवाच सर्वजिह्ममिति

एष त्वया ह मिहराज न्समेत्यये चाप्यन्येतव पूर्वैर्नरेन्द्र ॥ सर्वाश्चान्या देवताः प्रीयमाना हविस्तुभ्यं प्रतिगृह्णंतुराजन् ॥ २९ ॥ आग्नेयं वै लोहितमालभंतां वैश्वदेवं बहुरूपां हिराजन् ॥ नीलं चोक्षाणं मेध्यमप्यालभंतां चलच्छिन्नं संप्रदिष्टं द्विजाभ्याः ॥ ३० ॥ ततो यज्ञो वदधे तस्य राजन्यत्र देवाः स्वयमन्मनिजङ्गुः ॥ यस्मिन् शक्रा ब्राह्मणैः पूज्यमानः सदस्यो भूद्धरिमान् देवराजः ॥ ३१ ॥ ततः संवत्तं श्वेत्यगतो महात्मा यथा वह्निः प्रज्वलितो द्वितीयः ॥ हवींष्युच्चैराङ्कयन्देवसंघान् जुहावाग्नौ मन्त्रवत्सु प्रतीतः ॥ ३२ ॥ ततः पीत्वा बलभित्तो मम ग्र्ये चाप्यन्ये सोमपादे वसंधाः ॥ सर्वे नुज्ञाताः प्रययुः पार्थिवे न यथा जोषं तर्पिताः प्रीतिमंतः ॥ ३३ ॥ ततो राजा जातरूपस्य राशीन्पदे पदे कारयामास तृष्टः ॥ द्विजातिभ्यो विस्तृजन् भूरिवित्तराजवित्ते शश इवा रिहता ॥ ३४ ॥ ततो वित्तं विविधं सन्निधाय यथोत्साहं कारयित्वा च कोषं ॥ अनुज्ञातो गुरुणा संनिवृत्य शशासगामखिलां सागरांतां ॥ ३५ ॥ एवं गुणः संवभूव ह राजायस्य क्रतौ तत्सुवर्णं प्रभूतं ॥ तत्त्वं समादाय नरेन्द्र वित्तं यजस्व देवांस्तर्पयानो निवापैः ॥ ३६ ॥ वैशंपायन उवाच ततो राजा पाण्डो वीर्यरूपः श्रुत्वा वाक्यं सत्यवत्याः सुतस्य ॥ मनश्चक्रे तेन वित्तेन यष्टुततोऽमात्यैर्मन्त्रयामास भूयः ॥ ३७ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अश्वमेधिके पर्वणि संवत्तं मरुत्तीये दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥

वैशंपायन उवाच इत्युक्तेनृपतौ तस्मिन् न्यासेनाद्भुतकर्मणा ॥ वासुदेवो महते जास्ततो वचनमाददे ॥ १ ॥ तं नृपं दीनमनसं निहतज्ञातिबांधवं ॥ उपप्लुतमिवा दित्यं सधूममिव पावकं ॥ २ ॥ निर्विण्णमनसं पार्थ ज्ञात्वा दृष्ट्वा कुलोद्दहः ॥ आश्वासयन्धर्मसुतं प्रवक्तुमुपचक्रमे ॥ ३ ॥ वासुदेव उवाच सर्वजिह्मं नृत्युपदं मार्जवं ब्रह्मणः पदं ॥ एतावानज्ञानविषयः किंप्रलापः करिष्यति ॥ ४ ॥ नैव ते निष्ठितं कर्म नैव ते शत्रवो जिताः ॥ कथं शत्रुं शरीरस्य मात्मनो नावबुध्यसे ॥ ५ ॥ अत्र ते वर्त्तयिष्यामि यथा धर्मं यथा श्रुतं ॥ इंद्रस्य सहस्रे त्रेण यथा युद्धमवर्त्तत ॥ ६ ॥

जिह्मं कामादि नृत्युपदं संसारप्रापकं आर्जवं शमादि ब्रह्मणः पदं मोक्षस्य प्रापकं ज्ञानविषयः हेयोपादेयतया ज्ञातव्योऽर्थः ॥ ४ ॥ शत्रुनाशयितारमात्मा ज्ञानरूपं ॥ ५ ॥ तदेवाह अत्र ते इति इंद्रस्य चिदात्मनः कृत्रेण कामादि यथा किंचिद्विद्वंथिरूपेणाहंकारेण ॥ ६ ॥